

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

26 iulie st. v.

7 august st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 30.

ANUL XXVIII.

1892.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

*Pentru România pe an 25 lei.

Șăguelă.

Bună vremea, fa fetică.

— Mulțămim 'tale, bădică.

— Tare-mi ești tu, frumușică . . .

— Cânepă culeg, bădică.

— Și ce ochi! Me sorbi cu ei.

— De-o pui desă, bună-o iei.

— Cuib de lebădă ți-i-sinul,

Mi-aș ascunde-acolo chinul.

— Da, mai am și cea bucată

Și me las că-i seră 'ndată.

— Deu, vin colea lângă mine

Ca să mi te ved mai bine.

Ici tufiș, tufiș colé

Numa ceru ne-o vedé.

— Cum așa e, bade dragă,

N'oș'o mântuiu aji intrégă.

Dar de vrei a-mi ajuta,

Mult din cale m'i-i scurtá!

— Nu-mi răspunde alte cele,

Vai de chinurile mele;

Cum sânt tiner și focos

Fă-me 'ncai și norocos.

— Vrei să șcii ce fac cu dēnsa?

O las țile in păriu,

O bat bine și dintr'ēnsa

Țes logodnicului brău . . .

— Țese-mi mie, puico, mie,

Că te fac a mea soție . . .

— Cum ai țis? Mai ți, bădică,

Cu mustață drăgolică!

O gónă de femei.

(După natură.)

(Incheiere.)

E ved un om bine crescut, domnule.

— Domnule căpitan! te rog lasă-me să dorm.

— Vreau să ve formați o idee despre mine.

— Mi-am format-o deja: Sūnteți un om peste

mēsură de bun și de bine crescut, dar ve rog dom-

nule căpitan! lăsați-me să inchiid puțin ochii!

— Vreau să-ți povestesc nenorocirile mele.

— Nu cred c'aș fi in stare să le pot ascultá: mor

de somn! Dēcá domnul căpitan ar fi așá de bun să mi

le spună mánii

— Al nu; ar fi prea târđfu.

Ascultá.

*

Luá un scaun și se aședá lângă canapea.

— Sūnt insurat, domnule Mirian.

— Să ve fi de bine.

— Și nevēsta mea me inșelá.

— Atát mai reu pentru dta dēcá nu șcii cum s'o

conđuci.

— Asta așá e, dar veđi; ea e cu douēzeci de ani

mai tinerá ca mine.

— Atunci e vina dtale.

— Ori cum domnule, dar cred că nu sūnt toc-

mai așá de desgustátor: pērul mi-e încă negru, sūnt

incă sánetos.

— Și cu atáta cređi că e destul? O femeie tinerá

nu se mulțumeșce cu acestea.

— Vail ved și eu că ai dreptate.

— Ah! și când me gândesc, uite, ími vine să ine-

bunesc. Ascultá să veđi cum am aflat.

— Domnule căpitan! pentru numele a tuturor

sfinților din cer, nu găsești frate că ar fi timpul să in-

chidem ochii?

— Nu e nimic: vom dormi máne mai mult! as-

cultá; incepe istorisirea:

«Odatá viind mai de vreme acasă ca de obicei,

găsesc pe femeia mea privind un medalion. Eil acum

te întreb pe dta: ți-ai puté inchipuí ce erá in acel me-

dalion?

— De sigur, vr'o suviță din pērul dtale negru.

— A nu! Eră un portret! N'am putut să-i disting trăsăturile, căci le-ascunse repede. Atunci îmi veni o idee: Pretectstai că me duc la Ciupercești unde aveam să stau cel puțin vr'o șapte zile. Ei bine, a doua zi dela prefăcuta mea plecare soția luă diligență pentru Iași.

«Eiii! Ce eră să fac? nu puteam să stau cu mâinile în busunar, deci o urmăresc. În Iași se incurcă trăsăturile și o perdui. După multe cercetări aflai, că la ce otel eră și atunci alergai într'un suflet, sufi scările, dau peste mai mulți oameni, și în camera unde locuise dânsa găsec un bilet pe covor.

Tinerul înțelese imediat, că acela de lângă dânsul nu eră altul decât bărbatul.

Posiția devinise foarte critică. Ca om prudente inse, se făcu că nu înțelege, iar mai târziu să caute vr'un mijloc ca să scape de acel companion primejdios.

Se lumină de ziua și cei doi călători nu 'nchisese încă ochii; unul își istorisise toate nenorocirile, și celalalt vrând nevrând fu silit să-l asculte.

— Domnule Mirian, me duc jos să spui să-mi ingrigescă de cal.

— Cum poftesci!

*

Abia închise căpitanul ușa și Elena din camera vecină intră repede în salon.

Tinerul, la acăsta apariție remase tablou.

— Cum? dta apă?

— Sitt! nici vorbă! Sunt cu sora mea în camera de alături și am auzit tot. Mai întâi inse du-te de pune zavorul la ușe, ca să nu ne surprindă... Așă!

— Va să dăcă tot adevărat e? Ah! și pe cine ai luat!

— Nu e vorba de acăsta acum; stăi ací și me ascultă: Șciu că me urmărești de trei ani; că me iubesci cu pasiune; să nu cređi că eu sunt indiferentă. A nu! A fost impregiurările astfel: nu puteam din cauza gelosului meu de bărbat! Al și cât suferiam, că nu puteam să-ți vorbesc.

— Dar acuma!...

— Acuma îl vom da dracului!

— Acum s'a schimbat.

— Vom fugi împreună.

— Aș nu! Trăim fără nici-o frică! și ne vom iubi în liniște; n'are cine să ne mai turbure fericirea.

— Atunci îl trimitem să se plimbe?

*

Mii de tunete! te-ai închis în casă, domnule Mirian?

Eră căpitanul care se infuriase vedând ușa încuiată.

Elena fugi iute în camera ei.

Căpitanul mai sgudui ușa și se repeđi furios pe scară, inse în iuțelă alunecă și căđu pe trepte cu un șgomot grozav. Tipătu! ajunsese până în salon unde în acel moment intrase Aristița.

— Domnule! domnule! Elena m'o trimes la dta ca să-ți fac cunoscut de ceea ce a luat.

— Cum? se numește Elena? Ah! ce frumos numel dar vai! ce păcat! după atăta timp ș-o regăsec măritată.

— Al nu, domnule, te înșeli; Elena nu mai e măritată; e veduvă acuma. Bărbatul nu e mult decât a murit de un atac de apoplexie.

— Sărmanul! I-a făcut reu că incuiasem ușa! Fie-i țărina ușoră.

— Iată ce vrea Elena dela dta: să stai până ce vom plecă ca să mergi cu noi; caută inse să te ascunđi, căci sântem urmărite de soțul meu.

*

În acel moment se deschise o ușe care n'o veduse Mirian, de ore-ce eră îmbrăcată în aceeaș hărtie ca păreții și căpitanul se arată furios pe prag.

— Al! va să dăcă dta erai acela care-mi urmăria nevêsta?

Aristița fugi speriată.

— Cum? iar el frate? dar atacul de apoplexie?... Se vede că i-o fi turnat apă la timp.

Căpitanul se apropie suriđend de dânsul.

— Bine, drăguț! Dta șciai că soția mea e ací și nu mi-ai spus nimic.

— Dar nici eu n'am știut, domnule, ț-o jur.

— Ei aș!... Te găsec vorbind cu soția mea și dăci că nu șciecei nimic!... dar nu veđi că bate la ochi?

— Cum, soția dtale? dar cealaltă?

— Care cealaltă? ce tot umbli să me incurci?

— Ei la dracul adevărata soție!... Vai! nenorocitele nu cumva ești Bigam?

— Ai inebunit domnule?... Te rog până ací cu gluma! și pentru că eu n'am timp de perdut, ne vom esplică pe teren.

— Cum poftesci!

— Eil hangiu!

— Ce poftiți domnilor?

— Doue sabii.

— Aud?

— Doue sabii, nătărăule!

— Ve rog să me iertați, dar asemenea lucruri nu se găsec la mine; cereți-mi un pui fript, o sticlă cu vin, ve servesc cu plăcere, dar așă ceva n'am.

— Ei mii de tunete! Sabii! cuțite, furculițe, ori ce-ar fi voi să me bat cu domnul.

Elena și Aristița intrară în salon, riđend cu hohot.

— Șcii că sânteți nostimi, — dăse Aristița. —

Vreți să ve bateți și pentru ce?

— Îndereț, ființă infamiă, — strigă furios căpitanul, — nu ești dâmnă de numele unui Cîrpilă.

— Ia lăsați gluma la o parte.

— Ce glumă?

— Cred c'ar fi timpul să ești din incurcătura.

— Nici un timp! vreau să me bat cu acela care mi-a răpit onórea numelui.

— Cîrpilă! ai inebunit frate! dar domnul nici nu s'a gândit măcar la așă ceva.

— Cum?

— Se 'nțelege?

— Nu e adevărat, dnă! ve incurcați insedar ca să ascundeți adevărul! Ei bine, da! iubesc pe soția acestui urs sêlbatic și cu prețu! vietii mele o voi scăpă de un asemenea om nesuferit.

— Auzi? o mărturisește singur! ei acum ce mai dăci?

— Domnule, dar nici dta nu șcii ce mai spui: soția domnului sânt eu!

— Cum? dvóstre?

— Da; aceea care-o urmărești dta e sora mea.

— Al acum înțeleg incurcătura: soțul dvóstre ne-a surprins adineauri împreună și și-a inchipuit, că eu aș fi amantul dvóstre.

— Domnule căpitan, dă-mi voe să-mi retrag cuvântul de «urs sêlbatec» rostit într'un moment de aprindere și pentru care-ți cer scuse că ți l'am adresat.

tări el a mai face o excursiune în impregiurimea Parisului.

Atunci încă nu incongiură Parisul ca ați o cunună desă de vile elegante, case aristocratice de veră și edificii în stil elvetic în mijlocul unor grădini artificioase, ci mai cu seamă niște sate sărace, cari sfioase s'au fost incumetat a se apropria de capitală, intocmai ca și niște copii cerșitori de-o damă nobilă, îmbrăcată în mătășă. Numai ici colo se redică din verdeața pomilor câte-o clădire vechiă, ornată cu turuuri masive, domeniul unei generații de cavaleri ai evului mediu, o amintire de timpurile deja trecute a unei domnii feudale.

Împăratul porunci să meargă în direcția lacului St. Germain, unei regiuni, care încă nu-i era cunoscută. Căii trăgeau cu putere, căci șoselele în impregiurimea Parisului se aflau deja și atunci ca și ați într-o stare foarte bună. Cu interes privia Iosif ținutul bogat, plin de schimbări delicioase, și nimic nu scăpa ochiului și privirii sale agere.

El intră într'un sat mic, în care din fiecare feres-tuică rînjiă sărăcia și miseria. Colibi sărace, acoperite cu paie se aflau de ambele părți ale șoselei, și înaintea ușelor ședeau ghemuiți copii și femei bătrâne, pe când ceilalți locuitori din căsuțe, atrași de șgomotul trăsorei, se iviau la ferești și priviau cu nepăsare după densa.

De-odată pătrunse la urechile împăratului un frământ surd de voci, și apropiându-se zări el o mulțime de oameni, cari s'au fost adunat înaintea unei căsuțe mai de tot derămate.

Iosif porunci să oprască, și trimise servitorul să întrebe de cauza adunării.

— Casa se licitează, Majestate! — referă lacheul întors. Un debitor fără milă cere subhastația.

Monarchul părăsi căreța, și se apropiă de mulțime, care numai cu anevou îi făcu ceva loc. Ideile republicane, cari isbucniră în anul 1789 atât de ingrozitor, turburau deja atunci capetele claselor de jos ale poporului. Înse privirea demândătoare a monarchului făcu mulțimea să-i facă loc, și fără impedimente intră el într'o odaie jósă și murdară.

Un moment șovăi pașul seu. Un fum înădușitor de tabac prost, care-l lovi în obraji, când trecu peste prag, îl rețină un moment. Dar el intră totuș și cercă a se orientă.

Un bărbat cu niște ochilari groși pe nas, se părea a fi aci persoană cea mai respectuoasă, măcar conducea el convorbirele. El ședea înaintea unicei mese din casă și resfoia un tenc de acte.

— Dta ești ampoiătatul delegat de tribunal în cauza licitărei casei acesteia? — întrebă Iosif II, făcând cu un gest de mână pe cei prezenți să tacă.

Întrebatul se uită la densul, își tocni ochilarii mai bine, și făcu o față, ca și cand ar voi să-și exprime cea mai profundă părere de reu asupra neștiinței crase acestui strein.

— Maire-le dle, eu-s maire-le acestei comune, — rosti el cu ore-care ambiția.

— Cât de sus se urcă datoria, pentru care se vinde la dobă casa această? — îl interogă Iosif mai de parte.

— E cam mare, mi se pare că mai mare decât prețuește totă realitatea această, replică maire-le. Capitalul de nceput a fost două sute de franci, cu camăta și speșele la un loc, a ajuns ea deja suma de aproape trei sute franci.

— Și posesorul nu e în stare a solvi suma această? Autoritatea comunală clătina din cap.

— Nici atâți sous măcar, domnul meu, dăte el, și de unde să scotă bătrânul Rembaud acești bani? Deja de cinci ani e el paralizat și nu-ș mai pôte exercită meseria sa ca făcător de păpuși de lemn. Fiica sa cósă și tiveșce și și noște, pentru de a-ș câștigă întreținerea ambilor, dară tatăl seu mai are lipsă și de-o căutare deosebită, și ea nu pôte dovedf tôte. Debitorul seu, un bogat neguțător cu lemne ar fi putut fireșce avé mai multă considerare, pentru densul e cvota această o bagatelă, pe când acuma nu-i rămâne bătrânului Rembaud nimic alta, decât băta cerșitorului, care va trebui să-l și scutască de mórtea de fôme, în cas să pice fiica sa de scârbă și de prea multă ostenelă încă și la zăcare.

Un suspin adânc se auđi din fundul odăiei. Pe un braciărt börtit de cari, a căruia căptușelă spenzură în pe-tece, ședea un moșnég, privind apatic și fără țință înaintea sa. La piciorle sale inghenunchiă o copilă tineră, a cărei îmbrăcăminte săracă nu-i detrăgea din frumuseța trăsăturilor sale palide și cu o resignare ca a madoinei Rafael. O finetă atât de eterică, dară și o răbdare atât de neespresibilă zăcea în ființa sa, încât Iosif fu surprins momentan la vederea ei. Astfel trebuie să fi arătat maica Domnului, când privia la fiul seu răstignit pe cruce.

Maire-le tocă cu cheia mare și masivă atât de lung în marginea mesei, până ce amuțiră convorbirele șgomotose.

— Domnilor mei, acțiunea se începel — vorbi el cu voce pătrunțătoare, cine dă mai mult, trei sute franci pentru prima dată!

Cei prezenți riseră cu toții. Realitatea nu făcea mai mult decât două sute franci.

— Nu suie nime? întrebă maire-le, uitându-se impregiur. Bine, să încercăm deci alt mod: O sută franci pentru prima dată.

— Cinci franci mai mult, se auđi o voce.

— Trei mii franci, cine dă mai mult? dăse împăratul Iosif, scotând o mapă mare, bătută cu argint.

Cei prezenți se retraseră spăriați îndărăt, ei nu-l pricepură de loc.

— Nu face glume, domnule, dăse bărbatul legii cu față serioasă.

— Dta implineșce-ți oficiul, dle maire, și de nu va da nime mai mult, dă-mi mie oferta, replică împăratul cu voce liniștită.

Încă odată numi auționarul suma, de întăia, a doua și a treia dată, apoi bătă cu cheia tare în mesă. Împăratul Iosif era posesorul casei.

Tinera copila s'a fost sculat pe timpul scenei acesteia, și cu trupul plecat înainte și ochii deschiși mari, se uită ea la acest strein, care oferă o sumă atât de însemnată pentru bordeiul lor sărăcuț. Și ea nu-ș putea esplică procedura această.

Iosif luă din mapă trei note de câte o miă de franci și le inmană maire-lui.

— Plăteșce dta pe debitor din banii aceștia și cei remași dă-i acestui bărbat șerman și fiicei sale, dăse el, întorcându-se spre a eși din casă. Fețele sătenilor se lungiră, ei steteau cu gurele căscate, întemplarea această întrecea tôte marginele capacității lor de pricepere.

Atunci eși Louison din mijlocul lor și se aruncă înaintea streinului în genunchi, apucându-l de ambele mâni. Dară ea nu află nici un cuvânt de mulțămire, numai un torinte de lacrimi de bucurie curgea peste fața sa palidă, de presente inseninată de recunoștință.

— Scolă-te, copila mea! — dăse Iosif c'un suris

La locul de intelnire.

numai lui propriu, plăcut și cuceritor, rămâi și în venitor cu purtări bune și grigeșce de bătrânul teu tată.

Copila se sculă.

— Cât timp mai putem să locuim în casa dta? întrebă ea cu sfîelă.

— Curat! Asta aș fi uitat cu totul! — rise împăratul. Eu locuiesc într-o țără depărtată și streină, și trebuie să me întorc iarăși într-acolo. Vei pricepe înse că nu pot lua casa cu mine. Rămâi deci fără grijă cu tatăl teu intr'ensă, și de nu me voi rentorțe peste un an, pentru de a o lua în posesiă, va deveni proprietatea ta. Dta vei grigi cele necesare, dle maire, te plenipotentez anume spre acêsta.

Și fără a mai așteptă un cuvânt de mulțămire, pași iute afară și se sui în trăsura. Numai ampoiatiul îi urmă pentru de a-i mulțămi pentru încrederea arătată, pe când ceilalți se apropiiau și ei cu sfîelă.

— Ca să știți măcar, cum se chiamă binefăcătorul vostru, ve destăinuiesc că e Iosif II împăratul Austriei, șopti lacheul în urechile maire-lui, și se sui și el îngrabă pe ședutul seu.

Iute porniră caii și încă lung timp după acêsta pētrundeau la urechile monarchului strigătele de vivat ale țeranilor, pe cari i-a fost incunoșcințat maire-le despre rangul înalt al bărbatului filantrop.

Chiar la un an se ascrise casa ca proprietate copilei Louison, căci împăratul firește nu se mai întorse într'acest sat sărac. Dară după lupta dela Waterloo intrară trupe austriace cu aliații lor în regiunea Parisului, și un fiu adevărat al Vienei, un infanterist tiner căpētă cvartir în casa acêsta. Casa se află într'o stare bună și curată și de-asupra ușei se puteau ceti cuvintele imprimate pe-o tablă de piatră: Acêsta casă a fost odată proprietatea unui împărat. Intr'ensă înse locuia vidua Delorme, numită mai înainte Louison Rembaud. Ea grigi pe fidelul vienez ca pe copilul seu, căci eră din patria binefăcătorului seu.

Cu lacrimi adevărate povesti ea oștēnului istoria casei, și fapta marinimosă a unui împărat neuitat.

De presente nu mai există casa acêsta istorică de mult, în locul seu s'a rădicat vila elegantă a unui bancher din Paris. Numai tabla cu inscripția se află încă. Ea se păstrează pe frontispiciul noului edificiu.

AVERCHIE MACAVEI.

Numirea persónelor la Etrusci.

Gîncă multe isvóre limbistice în limbele popórelor vechi din Italia, sînt nescrutate pentru limba noastră românescă. Voi să comunic materii limbistice, vechi etruscice, dar noue pentru literatura noastră. Și pentru aceia, cari se interesază de aceste materii, ca să cunoscă scopul scrierii, voi permite unele cunoșcințe de lipsă.

Etruria în anticitate a fost o țără în Italia de mijloc; la resărit prin rîul Tiberis (Tibru) de sus s'a despărțit de Umbria, prin Tiberis de jos s'a despărțit de țera Sabinilor și a Latinilor (Latinus) séu a Romanilor; la apus, marginea Etruriei a fost Mare Tyrrhenum la greci séu Mare Tuscum la Romani; la mēdănopte rîul Macra a despărțit-o de Liguria, de unde s'a intins Gallia Cisalpină.

Etruria s'a numit și Tuscia, iară poporul: Etruri, Etrusci și Tusci. Etruria a fost o țără încă înainte de

fundarea Romei la an. 753 ant. Cr. și Etruscii au fost încă înainte de Latini, poporul cel mai vechiu cult pe teritoriul Italiei și multe din cultul religios, datini și din cultura Etruscilor au trecut la Romani pe timpul regilor romani, iară după seculi, după ce Romanii au cucerit pe Etrusci, Romanii i-au romanisat, de ce sôrte n'au scăpat nici Gallii, nici Ligurii, nici celelalte popóre din Italia.

Romanisarea înse nu a putut potopi tóte elementele și fórmele ale limbei etruscice ori gallice (celtice) ori și ale altor popóre. Pe teritoriul Etruriei séu Tusciei e adi Toscana păstrându-și numele dela Tusci séu Tosci, pentru acêsta în dialectul italic al Toscanilor se reafă multe elemente și forme din limba etruscică.

Dar de minune! în limba etruscică vechiă noi aflăm isvóre limbistice de fórte mare prdț pentru multe însușiri ale limbei noastre românesce, cari prin limba latină adese-ori nu se pot esplică, iară prin acele românesce prea arareori.

Din acêsta causă și din demustrările mele viitoare, trebuie, ca încă acuma să permit ca de rezultat, că coloniile romane aduse în Dacia, încă acasă în Italia, au avut legătură de sânge și de limbă cu Etruscii, și astfel, că în Dacia s'au adus și Etrusci romanisati, dar cari susțineau încă multe elemente și forme limbistice în limba poporală de atunci, și că elementul poporal etruscic adus în Dacia a trebuit să fie considerabil în coloniile romane, pentru că, acele elemente și forme etruscice, la noi se află generalisate, adecă, nu sînt numai însușirile limbei ale unui popor locuit de noi.

Deci descoperind acêsta legătură limbistică, mi-am dat truda, ca să științez însușirile cele specialmente etruco-românesce, cele asemeni și identici, și pentru acêsta, ca să încep un șir de publicațiuni asupra acestor materii. De astadat voi publică despre «Numirea persónelor la Etrusci» adecă tot felul de nume, ce la Etrusci au cuprins în sine o sistemă intrégă și multe părți ale ei le folosim și noi fără de a fi știut, că de unde și pentru ce?

La început, înțeleg timpul înaintat de fundarea Romei și pe la fundarea ei, adecă pe la an. 753 ant. Cr., așă la Etrusci, precum la Romani, fiecare persónă, adecă om avea numai un nume. Astfel la Etrusci: Tarchon, Marrius, Thebris, Halesus, Mezentius, Masterne, Tages (în formele susținute de Romani); iară la Romani: Latinus, Ascanius, Procas, Numitor, Amulius, Cacus, Romulus, Remus.

Mai târđiu, încă în secolul prim după facerea Romei, așă la Etrusci, precum la Romani, chiar și regii și eroii aveau câte doue nume. Astfel la Etrusci: Caeles Vibenna, Lucius Tarquinius, Lars Porsena, Lars Tolumnius (în formele susținute de Romani, adecă latinisate); iară la Romani: Titus Tatius, Ancus Martius, Servius Tullius, Acca Larentia, Rhea Silvia.

Cu timpul la Etrusci și la Romani, séu înmulțit numele unei persóne, la 3, 4, 5 și la 6 nume; de bună sēmă nu fără de causă.

Urmez scrutarile și studiele lui Corsen făcute asupra inscripțiunilor etruscice¹, — dar fiind că Corsen nu a avut ideă despre limba românescă și despre numele familiare românesce și el nu a putut să facă nici o asemănare, eu aceste, pôte că sînt în stare, de a le urmări și mai bine.

(Va urmă.)

DR. AT. M. MARIENESCU.

¹ U. Corsen: Über die Sprache der Etrusker. Leipzig II. Band. 1875.

† Gr. A. Manolescu.

Templul Thaliei române a arborat flamura de doliu, căci preotul seu de frunte, Grigore A. Manolescu, a încetat din viață.

Ne tremură mâna când scriem aceste șire, căci e mare pierderea ce îndură scena națională, și nu vedem pe nime cine ar pute-o înlocui.

Arta teatrală română se află încă tot la început. Este prea mic numărul adevăraților artiști dramatici. Și când sörtea nemilösă ne răpește tocmai pe unul din aceia, care s'a distins prin talent și muncă, care a fost o mândrie a Teatrului român, — cine din noi ar pute remâne rece la mormântul lui?!

Iar când vedem, că artistul pe care l'am pierdut, s'a aflat încă în flörea bărbăției, că n'a avut decât 35 de ani: sörtea lui tragică ne stränge inima și mai dureros.

Entuziasmul l'a indemnă să-și alögă această carieră. A suferit, a luptat, a muncit cu stăruință și 'n cele din urmă a izbutit, ca nimene înaintea lui, în genul seu.

Cu el Teatrul român a început o eră nouă. Numele lui a devinit un drapel, care a intrunit un număr mare de admiratori și — dimpreună cu ceilalți colegi ai sei — a creat un public pentru prima scenă română.

Creațiunile lui în Hamlet, Ruy-Blas, Nöptea civilă, Kean, Nerone, Mândrie și amor etc. vor remâne neșterse în memoria celor ce l'au văduț, căci pe scena română înainte de el nimene nu le-a interpretat cu atăta succes.

Iar în Despot vodă, Fântăna Blandusiei și Ovidiu, dimpreună cu dna Aristița Romanescu, au dat atăta farmec admirabilelor versuri ale bardului dela Mircești, încât reprezentațiunile acele au fost tot atâtea serbări ale poeziei române.

Înfăoșarea elegantă, voce simpatică și o comöră de sentimente ardente: el a electrisat pe toți. A fost unul din acei artiști, cari prin individualitatea lor respândesc un farmec cuceritor asupra întregului auditor.

*

S'a născut la 28 martie 1857 în București din o familie bună. Părinții cu dare de mână i-au dat o creștere ingrigită, destinându-l pentru o carieră publică. Inse el nu simți nici o vocațiune pentru aceea; în contra voinței părinților, părăsi școla și se înscrise la conservatorul dela Teatrul Național.

Atunci nu avea decât 15 ani. Eră slab, nedesvoltat, încât nici profesorul seu Stefan Velescu n'avea multă încredere în viitorul seu artistic. Dar tinerul elev se puse pe muncă și în fantasía lui visă de rolul lui Hamlet, pe care inse nimene nu credea că-l va pute júcă vr'odată.

La anul Millo, spriginitorul tuturor talentelor tinere, îl angajă la trupa sa care júcă în teatrul din sala Bosel. Aici Manolescu urcă scena întéiu în piesa «Un bal din lumea mare.»

Pân' aici părintele seu credea că-l va pute mântui familiei, dar acum vedându-l «rătăcit și pierdut» pentru totdeuna, îl goní dela sine și din momentul acela el remase fără nici un sprigin, neavând decât modesta lésă de actor începător, dar nici această nu o primí regulat.

Terminând studiile la conservator, se duse la Iași, unde júcă trei ani după olaltă, dezvoltându-și talentul și afirmându-se ca un artist al scenei române.

La 1878 s'a rentors la București, unde a debutat cu succes în «Roma invinsă» și fu angajat la Teatrul Național. Atunci se împacă și părintele seu.

Di Ioan Ghica, directorul general al Teatrului Național, vedënd talentul junelui artist, îl trimise la Paris, dimpreună cu dna Aristița Romanescu, ca să-și completeze studiile. Aici amëndoi au studiat la Delaunay, care după terminarea studiilor au făcut elogii ambilor.

Rentors dela Paris, Manolescu fu primit cu căldură și d'aici datéză epoca strălucită a carierei sale artistice. Fiecare debut al seu eră câte un succes nou, publicul îl adoră, tinerimea de multe ori îl ducea cu triumf acasă...

Durere, această epocă a ținut atât de scurt timp!...

*

În primăvera anului 1883 l'am vedüt întéia oră júcând. Eră în teatrul Dacia, căci pentru öreș-cari divergințe eșise dela Teatrul Național și inghiebase ênsuș o trupă de actori mai cu sémă tineri.

Prietenii și admiratorii lui îl urmară și aici, astfel în tóte serile eră multă lume la Dacia.

În séra aceea se júcă o melodramă franceză, în vr'o 7—8 tablouri, încât reprezentațiunea s'a terminat la 1¼ după mieđuul noptii. Nu eră o piesă literară, ci una care atrage lume și adună parale. Manolescu nu eră în elementul seu.

Ne-am fi plictisit grozav, decă între-actele n'ar fi fost atât de interesante. Eram în o societate cu Eminescu, Nic. Densușianu, Carol Scrob, Iuliu Roșca și academicianul At. Marienescu, dimpreună cu alți prieteni literari. Astfel timpul ne trecea repede. Eminescu eră bine dispus și satira-i înțepetóre inveseliă pe toți.

Atunci încă nu vorbisem cu Manolescu. Cu doi ani în urmă, în primăvera anului 1885, i-am făcut cunoșcința. Atunci făcea parte din societatea dramatică dela Teatrul Național și júcă cu mare succes în «Mândrie și amor.» Séra ce am petrecut la dënsul mi-a remâne în veci neuitată. Simpatice pe scenă, acasă eră d'o afaibilitate încântătoare.

De-atunci și până 'n érna trecută l'am aplaudat de multe ori și din când în când ne-am scris unul altuia. Păstrez tóte scrisorile lui. Ele sânt icóna fidelă a artistului, care nu trăește decât pentru arta sa, pentru teatru.

Il credeam plin de vigóre și-mi inchipuiam, că ce viitor strălucit o să aibă artistul acesta, carele atât de tiner ș-a inaugurat cariera cu un succes atât de mare?!

Și de-odată, în iérna trecută, îmi scríe, că e bolnav, că de astă-tömnă abiă se tereie și că trebuie să jóce suferind. Nu peste mult aflai, că a fost silit să se retragă de pe scenă, că bóla-i e periculösă și 'n cele din urmă, că s'a dus la Viena în sanatoriul celebrului Nothnagel...

De-acolo s'a rentors apröpe vindecăt, cu doue sêptemáni înainte de Paști, tocmai pe timpul când și Academia își ținea sesiunea generală.

Rentörcerea lui a fost intimpinată cu multă bucurie de toți. M'am dus să-l ved și eu. L'am găsit palid, slab, înfășurat în cataplasme; dar ochii-i strălucia de nespusa bucurie, că se vindecă și că póte să urce iar scena...

Mi-a spus, că are să petrecă timpul de reconvalescența la Iași în aer liber și că acolo va întocmi punerea în scenă a piesei mele «Stefan vodă cel tiner»,

care în érna trecută numai din cauza bólei sale nu s'a putut reprezentá, căci eu insistam ca el s'o puná în scená și totodată el să jóce rolul prim, ceea ce încă mi-a și promis cu multá amabilitate...

Și drept suvenire a bucuriei sale mari, mi-a dat portretul seu cu o dedicațiune plină de dragoste; portret foarte bine reușit, pe care îl vom reproduce în curând și în «Familia.»

Totodată mi-a dis, că în curând are să jóce, căci e sfêrșitul stagiunii; destul au jucat colegii lui pentru el totá iérna, e timpul să jóce odatá și el pentru ei.

— Dar ești slab...

— Mi-am ales un rol în care am să șed mult...

Și a treia di el a jucat în «Mórtea civilá.» Omul slab de-alaltá eri, cum a călcat scena — a devinit tare, intocmai ca Anteu, care de câte ori atingea páméntul, își recápétá puterile pierdute. Entusiasmul a fost nemárginit. Aplausele au ținut mai multe minute. Toți din tóte părțile l'au felicitat cu lacrimi de bucurie...

Ah! Acésta bucurie n'a ținut mult. Bóla teribilá ș-a continuat lucrarea nimicítóre. Artistul a alergat la ajutorul medicilor din Paris. Dar nici aceia nu ni l'au putut mântuf. El a mûrit în 14/26 iulie la orele 6 séra, în urma unei operații...

Thalia română plânger!

IOSIF VULCAN.

GAMĂ.

De Gr. Măruntéan.

Nimic
Nu credel
Căci e spoéla
Și tot e fals.
Ómenii sânt vițioși,
Lumea e un cuib de corupție;
Totul e nimic și nimic e totul!
Castitatea e paravanul corupției!
Egoismul e partea defectósă a tuturor!
Ridicul e caracteristica întregii lumii!
Egoismul e partea defectósă a tuturor,
Castitatea e paravanul corupției,
Totul e nimic și nimic e totul!
Lumea e un cuib de corupție!
Ómenii sânt vițioși
Și tot e fals,
Căci e spoéla.
Nu crede
Nimic!

La locul de întâlnire.

— La ilustrațiunea de pe pagina 353. —

Pe câmpul verde, în mijlocul florilor, pe banca obicínuitá șede copila, pe când gândurile ei sbóră departe, departe, acolo unde se aflá acela care i-a furat liniștea...

Aici în locul acesta, s'a întâlnit cu el de atâte ori; aici a fost ea atât de fericită, cum n'are să mai fie nici odatá; aici a vinit și acuma să mai gândéscă la el, să-l rechieme 'n memorie, să-l revécă și să fie iarăș fericită...

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Sciri literare și artistice. Dl dr. Victor Babeș a fost ales membru corespondent al Academiei de științe din Paris; distincțiune, care încă nu i s'a făcut nici unui român, dar pe care o meritá cu tot dreptul. — Dl Dim. Dan a publicat la Cernáuți fascicula II din «Popórele Bucovinei» sub titlul «Țigani din Bucovina.» — Dl Dimitrie Gr. Georgian va publicá în curând un roman intitulat: «Misterele Ploéșciului.» — Dl arhitect Lecomte de Nouy, în urma însărcinării ce a primit dela dna Alecsandri, a luat un frumos proiect de monument pentru morméntul poetului Alecsandri.

Familie nobile române. Dl Ioan cav. de Pușcariu, care de multá vreme se ocupá cu adunarea diplomelor nobilitare române, a scos la luminá în Sibiu un volum foarte interesant, intitulat: «Date istorice privítóre la familie nobile române.» Cartea publicată sub auspiciile Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român, conține conscripțiunile făcute în 1862 în tóte diecesele române, cu excepțiunea diecesei Oráđii-mari și archidiecésa bucovineană, apoi de diecesele gr. or. ale Bănátului care pe atuncia se aflau încă sub jurisdicțiunea episcopilor sêrbești. Afară de aceste mai găsim extracte din felurite colecțiuni. Lucrarea dlui Pușcariu este de cea mai mare importanță pentru toți ce se ocupá de istoria nóstrá națională, căci datele istorice privítóre la familie române forméză partea întregítóre a istoriei nóstre naționale. Prin aceste date numai constatám vechimea acelor familii, ci totodată deslucim și rolul ce ele au avut în cursul evenimentelor. Prin publicarea lor binemeritul autor a făcut literaturii române cele mai mari servicii, pentru cari îl felicitám din tótá inima, dorind să póta continuá cu succes și publicarea celorlalte documente. Prețul 2 fl.

Un pictor selágian la Sinaia. Dl Nicolae Bran, un tiner român din Selágiu, carele ajutorat de doi prelați români, a făcut studii mai innalte de pictură la München, mai apoi ș-a deschis un atelier la Paris, — acuma se aflá la Sinaia, unde ș-a improvisat un atelier la mánăstire, al cărei egumen cult i-a dat tóte inlesnirile. Pictorul selágian, pe care cu durere îl vedem departe de noi, esecută cu o rară îndemánare peisagiuri de pe naturá și portrete de ori ce mărime.

O dramă biblică. Dl N. A. Bogdan a publicat la Iași o dramă biblică în versuri intitulată «Abraam.» Lucrarea se imparte în trei acte și ca lectură ofere multe părți interesante. Cetitorii nostri o cunosc, căci s'a publicat întéiu în fóia nóstrá ca mai tóte lucrările acestui autor foarte sírguincios.

Importanța geografică a României. Acesta e titlul unei lucrări ce dl I. I. Nacian a publicat la București. Autorul trimítându-și lucrarea și unor învățați francesi, dintre acestia cunoscutul geograf Elisée Reclus, E. Cheysson presidentul societății geografice din Paris, E. Levassew membru al Institutului din Franța și Lannier profesor de istorie și geografie din Paris i-au adresat scrisori foarte măgulítóre.

Anuarul reuniunii carpatine ardelene a apărut și pe anul curent. De asta-datá găsim în el și doue lucrări scrise de români. Dl dr. A. B. Alexi, profesor la gimnasiul din Năséud publicá un studiu asupra alcalinelor dela Sân-Georgiu în Ardeal și despre Flora aceluia ținut; iar dl Olimpiu Boiu ne dá descrierea unei excursiuni pe muntele Șanta.

O revistă nouă. În curând va apăre la București o revistă literară sub direcțiunea cunoscutului cri-

tic C. Dorogeanu-Gherea. Revista va fi lunară și va număra printre colaboratorii sei pe: Ales. Vlahuță, De la Vrancea, Th. Speranță... și alții. Revista va avea de scop: determinarea unui curent literar sănătos și bine hotărât, ficsarea unei ortografii pe baze științifice și ne-strămutate, lupta contra banalităților literare și formarea gustului literar, atât de decăzut astăzi. Primul articol-program al acestei reviste va fi semnat de C. Dobrogeanu-Gherea; acest articol va fi un studiu științific asupra stărei de astăzi a literaturii noastre. Titlul revistei este: «Lumea Nouă.»

▲ **Cartea prințului Gr. Sturdsa.** «Les lois fondamentales de l'Univers» (Legile fundamentale ale Universului), de prințul Grigorie Sturdsa, e titlul unei cărți voluminoase apărute la Paris, în editura librăriei Baudryet & Comp. Asupra acestei opere monumentale presa franceză și engleză și-a dat deja avisul său. Specialmente «Institutul academic» din Paris, prin dl Iules Simon a apreciat favorabil cartea prințului român.

▲ **Revistă reînviată.** *Literatorul*, vechia revistă a dlui Al. Macedonschi, a reapărut la București sub aceeași redacțiune, în 4 ediții la 15 ale fiecărei luni.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

▲ **Corul vocal gr. cat. din Oravița rom.** a aranjat luni în 1 august st. n. concert și teatru în grădina otelului «Impăratul Austriei», sub conducerea dlui Ioan Bogdan docente. Programa: 1, «Lugoșana» de C. Decker, cor bărbătesc. 2, «Stâncuța», de G. Musicescu, cor micst. 3, «Ioan Păpușarul», cântec comic într'un act de V. Alecsandri, executat de dl Costa Voda. 4, «Iubeșce, iubeshce», de I. Micleu, cor bărbătesc. 5, «Ardă-l focul codru des», doină populară, tenor solo, cântată de dl Ioan Bogdan, acompaniat de orchestru muzical. 6, «Numele teu» — — — — cor bărbătesc. 7, «Herșcu boccegiul», cântec comic într'un act de V. Alecsandri, executat de dl Ioachim Iana. 8, «Iléna», de G. Musicescu, cor micst. După producțiune joc.

▲ **Teatru în Elisabetopol.** În 1 august s'a aranjat la Elisabetopol o petrecere, precedată de o producțiune de diletanți în grădina populară. S'au jucat: «Nunta țărănească» de V. Alecsandri; «Prieteșugul» scenetă de Dimitrie Teleor; «Herșcu boccegiul» cântecel comic de V. Alecsandri, predat de dl I. Străjan. În cele două dinții au jucat dșora Maria G. și dnii P. Stion, I. Străjan, B. Ilisiu, I. Sighișorean, A. Comes.

▲ **Operetă română la Viena.** Administrația Espoziției artistice din Viena, a intrat în tratație cu dl Bobescu, directorul trupei române de operete din Craiova, care actualmente dă reprezentații la Dacia în București, pentru a merge la Viena unde să dea 15 reprezentații.

▲ **Piesă musicală nouă.** Dl Ernest Alesandrescu, absolvent al conservatorului de muzică din București, chitarist apreciat și indetstul de cunoscut publicului bucureșean, a compus o polka-mazurcă de totă frumusețea, intitulată «Margareth-Polka.» Dilele acestea compoziția dlui Alesandrescu va apăre de sub tipar.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

▲ **Știri bisericești și școlare.** Dl V. A. Urechia a asistat la împărțirea premiilor la Galați. Cu această ocazie dl Urechia care se știe că a dat Galațului biblioteca sa

considerabilă, a dat cărți ca premii în valoare de 800 fr. — *Dl Emil Viciu*, profesor gimnasial în Blaș, s'a numit prefect de studii în seminariul tinerimei române gr. c. dela gimnaziul de acolo. — *Dl Ilie Gherghel* din Bucovina a fost promovat la universitatea din Viena la gradul de doctor în filosofie.

▲ **Internatul Pavelian din Beiuș.** Dl Ioan Butean, directorul internatului Pavelian din Beiuș, anunță, că tinerii gr. c. studiosi cari doresc a fi primiți în internat pe anul școlar viitor au de a-și înainta cererile la rectoratul institutului până 'n 20 august n. Plata pe lună e 12 fl., adică 120 fl. pe an; iar pentru corepetitor pe lună câte 1 fl. Informațiunile detaiate se pot primi dela directorat.

▲ **Internatul de fete din Blaș.** Dna Aurelia Solomon este numită directoare internă la internatul de fete române gr. cat. și învățătoare de limba germană și franceză la școla populară superioară de fete. Tot acolo sânt numite: dșora Elena Sânteon de prefectă de studii și învățătoare în clasa a III-a și a IV-a, dșora Aurelia Barițiu de guvernantă și învățătoare în clasa I și a II-a, dșora Victoria Ioanovici, de guvernantă și învățătoare de lucru de mână și de industria de casă.

▲ **Semnul timpului.** Dl protopop I. V. Russu din Sibiu, carele de 30 de ani a fost profesor de limba și literatura română la gimnaziul de stat din Sibiu, a fost deodată delăturat din postul său, fără a i se da vr'o escontenare, pentru motivul scornit, că nu mai e capabil de a propune. În locul lui s'a și numit maghiarul Nicolae Putnoky. E de observat, că la numitul gimnaziu studenții români sânt în majoritate.

▲ **Liga culturală din București** va convocă în luna septembrie comitetele tuturor secțiunilor sale din țară, la un mare congres. La acest congres se vor stabili bazele acțiunii ce trebuie să întreprindă Liga în străinătate, pentru a veni în ajutorul școlilor și instituțiilor culturale din provinciile române.

▲ **Școla română gr. or. superioară de fete în Arad,** provădută cu internat și aranjată după cerințele timpului modern, cu toate requisitele necesare, anunță că înscrierile încep la 1 septembrie. Elevele interne plătesc pentru întreaga provisiune pe lună 15 fl. la înscriere câte 2 fl., pe lună didactru 2 fl., pentru medic pe an 5 fl., pentru pian pe lună 4 fl., pentru limba franceză 1 fl. 50 cr. pe lună. Desluciri mai detaiate dau: dna prezidentă Aurelia Beleş și dl secretar dr. George Plop.

▲ **Conducătoare de grădini de copii.** Cetim în «Gazeta Transilvaniei» că dșora Augusta Glodariu, conducătoarea școlei froebeliane din Brașov, a instruat și alte trei domnișore pentru scopul acesta. Aceste au făcut examenul la 23 iulie n. cu bun succes. Numele lor sânt: Elena Cranja, Elena Șurariu și Marina Naicu, tustrele fice de învățători din comune din apropierea Brașovului. Toate trei, studiând șese luni, vor fi aplicate ca conducătoare de grădini froebeliane în comunele lor natale.

▲ **Gimnaziul din Năsăud.** Din raportul despre gimnaziul superior din Năsăud pentru anul școlar 1891—1892, scotem următoarele: numărul profesorilor a fost 16, numărul școlarilor examinați la finea anului în toate 8 clasele 239, dintre aceștia gr. c. 191, gr. or. 37 etc. La examenul de maturitate s'au prezentat 18 studenți; dintre aceștia la examenul verbal s'au respins 3, au fost declarați maturi cu eminență 2, cu bun 4, maturi 9. Societatea de lectură a stat sub conducerea profesorului Gr. Pletos. Stipendiști au fost 7. Gimnaziul are mai multe fonduri, despre cări găsim aici raporturi.

Cursuri pentru învățători. Dl Eliseu Barboș, învățător în Borșa, comitatul Cluș, va ține acolo dela 14—28 august un curs de note pentru învățătorii români. Tot dsa va da instrucțiuni și din construirea corfelor de rachițele. Iar dl Ioan Boeriu, profesor de industrie la preparandia din Gherla, va propune impletitul mobilelor cu trestie. Instrucția va fi gratuită. Pentru întreținere învățătorii vor avea să plătescă câte 8 fl.

Gimnasiul român gr. or. din Brașov ne-a trimis programa pe anul școlar trecut. Din acesta vedem, că numărul școlărilor înscriși la școlile centrale a fost de 1053 și anume: în gimnasiu 269, în școla reală 105, în școla comercială 54, în școla primară de copii 224, în școla de repetițiune 53. După religie în gimnasiu au fost gr. or. 231, gr. c. 22; în școla reală gr. or. 91, gr. c. 8; în școla comercială gr. or. 44, gr. c. 4. Români: în gimnasiu 253, în școla reală 99, în școla comercială 52. În gimnasiu la maturitate s'au admis 13, dintre cari 10 au fost declarați maturi. În școla comercială la examenul oral de maturitate au fost admiși 10 școlari, dintre cari 9 au fost declarați maturi.

Adunări învățătoresci. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din *districtul Reghin* se va ține la 18, 19 și 20 august n. în comuna Jabenita. Învățătorii Mateiu Radu, Teodor Morariu, Iosif Popescu, Dimitrie Lupu, Grigoriu Popescu, Ioan Duma, Mihail Chibeleian, Ioan Cofar și Grigoriu Demian vor ține prelegeri practice; iar învățătorii Gavril Maier, Alesandru Gergel, Grigoriu Popescu, Ioan Cofar, Ioan Duma, Teodor Pescăruș, Nic. Luca le vor face critica. — Reuniunea învățătorilor români din *dieceasa Caransebeș* va ține adunarea sa generală în Ciacova la 27 și 28 august n. Presidiul anunță, cu jubileul acestei reuniuni nu se va pute ține anul acesta.

CE ENOU?

Mitropolitul Vancea a murit! Biserica română gr. c. și prin ea națiunea întregă a îndurat o mare pierdere. Arhiepiscopul și mitropolitul dr. Ioan Vancea de Butesa a încetat din viață la Blaș în duminica trecută, în etate de 72 ani. Muncitor în totă viața, el s'a eternizat numele prin o mulțime de acte filantropice și culturale, printre care înființarea așezămintelor școlare din Blaș ocupă locul de frunte. Cel din urmă fapt al seu a fost întemeierea internatului de fete și ridicarea școlii elementare de fete la gradul de școlă superioară de 8 clase. La înmormântare a pontificat Esc. Sa episcopul Mihail Pavel.

Hymen. Dl *Traian Catone*, absolvent de teologie al diecesei aradane, s'a logodit cu dșora Lucreția Plop din Curtici. — Dl *Romulus Sevastos* din Botoșani s'a logodit cu dșora Cornelia Emilian, fiica dlui Stefan Emilian, din Ardeal. — Dl *Emil Sevastos* s'a cununat cu dșora Constanța Vulpescu. Ambii miri sunt frați ai dșorei Elena Sevastos. — Dl *Vasile Suciu*, absolvent de teologie din archidieceasa Blaș, la 31 iulie s'a cununat cu dșora Maria Bretoiu în Teiuș. — Dl *Nicolae Siretean*, licenciat de teologie în Cernăuți, s'a cununat cu dșora Maria Sbiera în Sirete. — Dl *Gavril Maroș*, funcționar la direcțiunea financiară din Brașov, s'a cununat cu dșora Sextilia Chiornita, în Cucuiata, lângă Făgăraș. — Dl *Nicolae Mihalciuc*, absolvent de teologie din archidieceasa Cernăuți, la 7 august n. se va cunună cu dșora Filomela Turcan în Cajvana.

Damele române din Rodna-vechiă au trimis dnei Emilia Rațiu, consórta dlui dr. Ioan Rațiu, o adresă

de felicitare, pentru curagiul și demnitatea cu care a întâmpinat suferințele ăilelor trecute. Adresa e semnată de următoarele dame: Susana Marcu, Rafla Porcius, Blanca Mărcuș, Ioana Domide, Letiția Stoica, născută St. Șuluț, Elena Lobontin, Nazaria Pop, Constanța Pop, Elisabeta Domide, Elena Domide, Paraschiva Mureșianu, Flora Avram, Maria Pop, născută Zuzan, Laura Sohorca, Emilia Budurșan, Alesandrina Sohorca, Elisabeta Marica, Elena Halița, Ioana Tanco, Maria Filipoi, L. Grapini, Sabina Grapini, Paraschiva Pop, Elena Cot, Susana Pop, Firona Pop, Lucreția Domide, Flórea Pioraș, Emilia Iepurean.

Despărțemintele Asociațiunii transilvane. *Despărțemintul Deș* va ține adunarea sa generală în comuna Capolnoc-Mănăștur la 11 august, sub presiudiu dlui Augustin Munteanu. — *Despărțemintul Seliște* țină adunarea sa generală în 1 august n. la Seliște, sub presiudiu dlui dr. Nicolau Maier. — *Despărțemintul Năsăud* a ținut adunarea sa generală la Năsăud, în 4 august, în edificiul gimnasiului.

Advocați noi. Dl dr. *Petru Corneanu* s'a deschis cancelaria advocațională în Oravița-montană. — Dl dr. *Vasile Fodor*, care de curând a făcut censura de avocat, s'a deschis cancelaria la Abrud.

Dela Sinaia. Anul acesta Sinaia este cam deșertă; cauza e plóia multă. Afară de corpul diplomatic și de câteva persoane de distincție, cari au villéle lor, fórté puțini se află acolo și cel mai mare număr sânt persoane necunoscute. Singura distracție este musica regimentului I-iu de geniu care cântă dimineața și după mieđăđi în parc. Regele împreună cu principele Ferdinand fac în tóte ăilele preumblări prin pădure. Plóuă de doue séu de trei ori pe ăi. O capelă de dame cântă la Coloseul Oppler.

Mórtea artistului Gr. Manolescu a produs durere genarală 'n București și pretotindene printre români. Teatrul Național indată a arborat drapelul negru în semn de doliu. Artistul a încetat din viață a doua ăi după operația de un cancer la stomac. Cu tóte că dl Kalenderu intervenise pe lângă chirurgul Champiegniere să-i facă operația, Manolescu declarase, că n'are încredere decât în drul Péan, care l'a și operat. Remășițele mortuare ale regretatului artist se înmormântară la Paris. Ministeriul instrucțiunii publice și direcțiunea Teatrului Național au trimis dnei Aristața Romanescu, pentru cheltuelile de înmormântare 1500 lei; ceea ce este o sumă prea mică pentru a da ultimele onoruri unui artist atât de stimat. Societatea studenților a votat și ea 1000 lei.

Damele române din Lipova au înființat o reuniune cu scopul să adune bani spre a cumpără vestminte copiilor săraci. Reuniunea s'a și început activitatea, adunând parale și împărțind vestminte în preț de 150 fl. Intr'aceea s'a înaintat statutele la ministeriu; ăilele trecute inse statutele s'au innapoiat neaprobrate. Motivul nu se spune, dar se póte și.

Petrcceea din V. Sântióna, în séra de 17 iulie, a reușit bine. Dintre dame au luat parte dómnele Aurelia Cheresteș din Beudiu în costum național, Maria Dragoș din Bucium în Selagiu, Cornelia Cheresteș din Centea, Susana Mureșianu, Maria Oltean, Salvan Oltean, Deac din Bonț și domnișórele Paulina I. Moldovan în costum național, Emilia Olteanu, Domnița Huza, Eugenia Cheresteș, Maria Baldi, Cornelia Brehar, Georgina Hossu, Victoria Chiciudean din Țagul-mare. În fruntea comitetului arangiator a stat parocul local dl I. Cheresteș.

Petreceri de v \acute{e} rá. *Inteligența română din C. Mănaștur* și impregiurime va arangia la 11 august n. petrecere de dans in localitatea ospetăriei de acolo. In pausă membrii corului plugarilor români din Șomcuta-mare vor prezentă Călușerul și Bătuta. In fruntea comitetului arangiator stau dnii Nicolae Avram președinte, Alesandru Colceriu cassar, Ioan Anca secretar, Ioan Dragomir controlor. — *Măestrii cogiocări din Lugoș* au arangiat in 1 august, din incidentul serbării patronului lor St. Ilie petrecere de joc in grădina otelului Concordia. Venitul s'a destinat pentru o flamura ce se va procură pe s \acute{e} ma bisericeii gr. or. române din Lugoș. — *Tinerimea română din Beiuș* și giur a arangiat la 1 august petrecere de v \acute{e} rá in sala ospetăriei opidane, in folosul copfilor lipsiți de mijlce dela școlele poporale de acolo. — *Tinerimea română selagiană* a arangiat la 1 august petrecere de v \acute{e} rá in comuna Bobota, cu ocașiunea adunării generale a despărțemintului Asociațiunii transilvane și a Reuniunii femeilor române selagene; vinitul curat a fost destinat fondului școlei de fete și a Reuniunii femeilor române selagene. — *Tinerimea studiósă din Reșinari* a arangiat la 30 iulie n. o petrecere de v \acute{e} rá in Dumbrava mică, și s \acute{e} ra in edificiu școlei. Venitul s'a dat pentru inființarea unei biblioteci poporale.

Pe totă linia. In părțile zarandane s'au făcut perchișii de domiciliu la mai mulți preoți și inv \acute{e} țatori români. Tot acolo și pe la Blaș s'au trimis câteva companii de soldați. Vicecomitele Aradului au suspendat pe toți antiștii comunali, cari au subscris depeșele de aderență c \acute{a} tră Tribună. Iar procurorul camerei advocațiale din Arad a cerut ca advocații: Truța, Oncu, Suciuc și Pop să fie șterși dintre advocați.

In contra cholerei, primele m \acute{e} suri s \acute{u} nt acestea: Combaterea v \acute{e} rsăturilor prin lichidul următor: Ether 4, laudanum de Sydenham 15 picături, sirop de lămăe 30, apă de flori de portocal 30, apă de flori de teiu 90. Dacă stomacul nu p $\acute{o$ te suferi nici o b \acute{e} utură, se face i \acute{e} stir cu: eter 5, laudanum 1 gr., apă 200, pentru dou \acute{e} operații, apoi o poțiune escitantă, compusă dintr'o linguriță de elixir de Grande-Chartreuse, urmată de o bucată de ghiață și de cafea, in acelaș timp, se inveșce și c \acute{a} lduros bolnavul și i se pune pe p \acute{a} ntece și la c \acute{a} ldură c \acute{a} rmădi séu butelii inc \acute{a} ldite. Când bóla are un caracter letargic séu apoplectic se intrebuintează compoziție de apă rece la cap și dușuri. In contra formeii sporose, frecături cu apă rece. In contra crampelor t \acute{e} nuși. Când reacțiunea ia forma tifusului, se dau acide salicilic \acute{e} , chinină, sulfat de chinină, mose și canfor diluat ca b \acute{e} utură. In convalescență, puține medicamente, alimente pr \acute{e} gresivă și cât de mult vin.

Nunta prințului Ferdinand cu Maria de Edimburg, nu se va mai face in octombre, după cum s'a spus. Causa principală e că regele ar dorí să asiste și regina la cununie și până ađi regina nu e pe deplin restabilă. Dacă in novembre nu se va put \acute{e} face cununia, atunci va fi am \acute{a} nată pentru ianuarie, de óre-ce in decembre nu voeșce regina Victoria să se facă nunta, fiind luna in care a murit ducele de Clarence. La Bucureșci se va face c \acute{a} sătoria civilă cu mare pompă.

Adunări și petreceri oprite. S \acute{e} ptem \acute{a} nil \acute{e} trecute guvernul a oprit prin solgăbireii din comitate mai multe adunări ale despărțemintelor Asociațiunii transilvane, precum și petrecerile ce aveau să se arangeze atunci. Astfel nu s'au putut ține intrunirile din Luna-de-Arieș, Nușfaleu, Morlaca, Borgo-Prund.

Necrológe. *Maxim Pop*, profesor la Năsăud, vice-protopop onorar și asesor consistorial de Gherla, a murit la 23 iulie, in etate de 54 ani. — *Lucreția Crăciun*, soția dlui George Crăciun, notar in Colnic lângă Reșița, a incetat din vi \acute{e} tă la 9/21 iulie in etate de 41 ani, lăsând in doliu familie numerosă.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Bismarck*, intimpinat din t $\acute{o$ te părțile Germaniei, cu ovațiuni, au ținut unele cuv \acute{e} ntări, cari au făcut cea mai rea impresiune asupra curții berlineze; din incidentul acesta se depeșeză din Berlin, că imp \acute{e} ratul și cancelarul Caprivi au discutat afacerea Bismarck; locurile conducătoare s \acute{u} nt decise «a pune cap \acute{e} t uneltirilor demagogice ale principelui.» — *Un mare congres de astronomie* se va deschide la 20 august in Paris; congresul va dură până la 1 septembrie. Mai mulți membrii ai Societății române de șciințe fise și astronomie din Bucureșci au fost invitați să ia parte la lucrările acestui congres.

Duel între domnișore. In Dos Agnas, un mic orașel spaniol de lângă Valența, a avut loc d \acute{u} lele trecute un duel s \acute{a} ngeros între dou \acute{e} domnișore, cari se amoresaseră de acelaș tiner și prin urmare erau gelóse foc una de alta. Ca să pue cap \acute{e} t odată certelor d \acute{u} lnice se hotărira să se dueleze cu pistólele. Primul foc să-l tragă dela o distanță de 20 de pași, al doileu dela 15 și al treilea glonț dela o distanță de 10 pași. Cum se vede ele se duelau serios, nu glumă. Cele dint \acute{e} i 2 focuri n'au atins pe nici una. La a treia impușcatură una din ele a primit un glonț in plăm \acute{a} nul drept și a c \acute{a} đut jos r \acute{a} nită de m \acute{o} rte. Domnișorele s \acute{u} nt: una de 18 și cealaltă de 19 ani. Dintre cele 4 d \acute{o} mne cari serviseră ca «secundanți» (ori secundante?), una eră femeia primarului orașului; iar alta cumnata fericitului tiner, pentru ai c \acute{a} ru \acute{i} ochi frumoși, se provocaseră la duel cele dou \acute{e} rivale.

Trei mii de cuvinte pe o cartă poștală. Nu de mult un fierar german a reușit să scrie pe o cartă poștală 2000 de cuvinte. Un sub-ofițer cu numele Georges Davignon din Belgia și-a pus de gând să intr \acute{e} că pe fierarul german și a reușit perfect. El a scris o carte poștală care conține 2787 de cuvinte. In țifra ac \acute{e} sta nu s \acute{u} nt cuprinse cuvintele de pe adresă nici consonantele urmate de o apostrofă. Acestea s \acute{u} nt in num \acute{e} r aprópe 250 și de ací resultă că num \acute{e} rul total al cuvintelor de pe cartea poștală atinge țifra respectabilă de 3000. Dl Davignon a terminat scrisórea in 15 ciasuri. El nu s'a servit nici de lupă, nici de microscop. Scrierea, făcută cu ajutorul unui creion diamant, e fină și f \acute{o} rte legibilă chiar și pentru o pers \acute{o} na cu vedere mai slabă. 3000 de cuvinte s \acute{u} nt cât dou \acute{e} colone scrise pe un d \acute{i} ar de format mare.

Un roiu de albine in p \acute{a} lărie. Un d \acute{i} ar din Königsberg (Prusia) anunță, că o societate de cavaleri și dame au făcut intr'o d \acute{i} o excursiune la ț \acute{e} rá. Ajung \acute{e} nd la un loc frumos, cu iarbă verde, se aședară la odihnă glumind și povestind. O damă își at \acute{e} rnase p \acute{a} lăria de o cracă mai la o parte. După vre-un cias dama se duse să-și ia p \acute{a} lăria, dar nu găsi decăt un roiu de albină care făcuseră stup in p \acute{a} lărie. Impregiur sb \acute{e} rnăiau mii de albine. Nimeni n'a putut să facă nimic in momentul acela. A dou \acute{a} d \acute{i} veniră ómenii tăiară craca și o dușeră impreună cu roiul și cu p \acute{a} lăria.

Cei mai grași 6meni din lume. Diarele americane anunță sosirea la New-York, în călătorie de nuntă, a părechei celei mai grase de pe suprafața pământului. Dl și dna Farlow s'au căsătorit la Chicago. Ei de multă vreme se iubiau și făceau admirația orașului din cauza corpolenței lor. Amândoi, acești tineri cântăresc împreună 655 kilograme și 50. Nevêsta e de 342 kgr. și 50, iar bărbatal 313. De ôre-ce nu eră vagon de călători în care să pôta încăpe pe ușă fără d6r să fie tăiați în bucăți, noui căsătorii au călătorit într'un vagon de marfă.

Fete istețe. Să șcie că un vienez cu numele Hermann Zietung a călătorit într'o ladă dela Viena până la Paris. Tocmai așa voiau să facă și niște fete din Speier. Ele veniseră la Trier, unde eră t6rg mare de sf. Petru. La înt6rcere hotărîră să se bage în lățile în cari își duceau bagajul și astfel să m6rgă gratis până acasă. Ȋis și făcut. T6te se băgară în câte o ladă. Lățile fure puse în vagon. Dar femeia tot femeie, nu-i dă mâna ca să tacă chiar și atunci când șcie că trage folos din tăcere. Fetele se puseră să șoptescă prin crăpăturile lăților și să ridă incet pentru că au tras pe sforă direcția trenurilor. Când să plece trenul un impiegat audi în vagonul bagajelor conversație. Înștiințat pe ceilalți funcționari. Aceștia cercetară cu de-am6runtul deschiseră lățile și din ele eșiră 5 fete, cari din pricină că n'au putut tăcea un moment, au trebuit să plătescă câte 6 mărci amendă și apoi să-și sc6tă bilete în regulă ca «6menii» iar nu ca «bagajele.»

SFATURI HIGIENICE.

Pentru sănătatea pielei. Acele din cetit6rele n6stre cari vor să-și conserve bine pielea obrazului lor n'au decăt să facă următorul liquid, compus astfel: Apă de flori de portocale 1 litru. Glicerină simplă 5 gr. Borax 0.80 atn. Să se amestece până ce boraxul va fi completamente disolvat.

B6utură pentru stomac. Puneți în pahare apă caldă, indulcită după plăcere, acoperiți de-asura apa cu o felie de lămăe seu portocală; peste acea felie turnați rom bun seu rachiu, observând ca paharele să fie binepline; apoi dați-le foc și când se va stinge, mestecați cu o linguriță, și împărțiți-l prin pahare nu prea înalte.

Recoritorul cel mai plăcut și eftin pe căldurile tropicale este următorul: Să se introducă într'un clondir plin cu apă, o linguriță de cafea pisată nefiertă; să se mestice bine, să se lase până se aședă cafeaua la fund, și de câte ori vei av6. sete peste di, să bei acea apă, cantitatea care intră într'o jum6tate pahar de apă. Ac6stă b6utură recoreșce, reîn6oșce puterile, și linișțece nervii.

Pers6nele nerv6se. care n'au timpul seu mijl6cele de a face dușuri, cel mai bun calmant posibil — să facă pe corp fricții în fiecare dimin6ță, cu un burete muiat în apă cât pot suferi de rece.

Flanela nu trebuie întrebuintată neregulat; trebuie să ne șervim de ea cu ôre care băgare de s6mă. În doue feluri putem să o purtăm: de-a dreptul pe piele, seu peste o cămașă. În cazul înt6i ea ațită pelea, favoris6ză funcțiunile ei și absorbe sud6rea. În celalalt cas, nu lucr6ză decăt ca un vestm6nt, spre a păstră căldura organică. Ea trebuie adesea premenită, de altfel remăne nefolositoare.

FELURIMI.

Provisiunile unui cuib de vultur. Un v6nător îndrăsn6t cu numele de Vignale, a găsit în Alpii Savoii un cuib mare de vulturi. După ce a împușcat pe mama puilor, s'a urcat pe stânci până la cuib. Acolo a găsit pe un pui mic de vultur, ale cărui aripi erău lungi de un metru și jum6tate. În cuib puteau să ședă comod 6 pers6ne. V6nătorul a aflat acolo următ6rele provisiuni: O cantitate mare de carne, parte prosp6tă, parte stricată, un epure mort, 27 picior6 de capre s6lbatic6, 4 picior6 de porumb, 30 picior6 de păuni, 3 capete de găină, 11 picior6 de găină, 18 capete de coc6și s6lbatici precum și bucăți de șerpi și șopărle etc.

Num6rul perilor de pe capul omului. Un medic a avut ideea originală de a num6ră perii cari acoper capul omului. El a numerat cu f6rte multă răbdare num6rul perilor de pe un centimetru pătrat de pe diferite capete și a stabilit o medie de 1066 peri. Suprafața medie a unui cap uman av6nd 120 de centimetri pătrați, a stabilit că num6rul total al firilor de peri de pe cap este de 127,920. Ac6stă medie e stabilită pentru capetele acoperite de p6r și de sigur că, originalul calculator n'a socotit și firele de p6r de pe capetele cari amintesc bilele de bileard.

Mai nou. În urma reposării mitropolitului Ioan Vancea, adunarea generală a Asociațiunii transilvane, destinată a se ține la Blaș, a fost revocată. Adunarea se va ține mai târșu la alt loc.

Călindarul . s6pt6mănei.

Diua s6pt.	Călindarul vechiu	Călind. nou	S6rele
Dumin. a 9-a d. Rosali, Ev. dela Mateiu, c. 14. gl. 8, a inv 9. res. ap.			
Duminică	26 Mart. Ermolea.	7 Ulrica.	4 46 7 24
Luni	27 † M. Panteleimon.	8 Chiriac,	4 47 7 23
Mărti	28 Ap. Proch. și Nican.	9 Romanus.	4 48 7 21
Mărcuri	29 Mart. Calinic.	10 Laurenti.	4 51 7 13
Joi	30 Ap. Sila și Silvan.	11 Tiburtus.	4 50 7 17
Vineri	31 S. Eudochim.	12 Clara.	4 53 7 16
Sămbătă	† Sc. s. cruci și S. Macav.	13 Hippolit.	4 54 7 24

Estract de Cognac-Quint.

Marca de scuire pentru
Estract de Cognac-Quint.

Spre a produce im6diat un cognac escelent, sãn6tos și substanțial, care nu se pôte deoseb6 de cognacul veritabil francez, recomand ac6stă specialitate **probată.**

Prețul pentru 1 chg. (de ajuns la 100 litri cognac) fl. 16 v. a., receptul se alătură gratuit. Eu garantez pentru cel mai bun succes și fabricat sãn6tos.

CRUȚARE DE SPIRT

se face prin neintrecuta mea **esență de întărit** vinarsul. Ac6sta dă beuturii un gust plăcut și picant și se află numai la mine de v6ndare.

Prețul fi. 3.50 cr. pro chg. (la 600—1000 litri inclusive mandatul de instrucțiune).

Afară de aceste specialități ofer6z tot felul de esențe pentru fabricarea de **rum, rachiu de prune, trevece, amar** și a tuturor **licorurilor, spirtu6selor** fine esistente, **de oțet și oțet de vin** de o calitate neintrecută. Recepte se alătură gratis la pachete.

Lista prețurilor franco.

Pentru fabricate sãn6toșe se garanteză

KARL PHILIPP POLLAK

fabrică de specialități de esențe în Praga.

9 (3-50)

Repreșentanți soliști se caută.

Proprietar, redactor respunșător și editor: **IOSIF VULCAN.**

CU TIPARIUL LUI IOSIF LANG ÎN ORADEA-MARE.